

НАШЕ

РІК ВИДАННЯ 5-й
Газета виходить
щотижня

ЖИТТЯ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

№ 47 (229)

Субота, 20 листопада 1971 р.

Ціна 2 коп.

ЗВІТИ І ВИБОРИ В ОРГАНІЗАЦІЯХ УТОГ

У ЦІ ДНІ почалась активна підготовка до звітів і виборів у первинних організаціях Українського товариства глухих. Повсюдно звітно-виборні збори і конференції почнуть у грудні. Вони проводяться у відповідності із Статутом та інструкцією по виборах керівних і контрольних органів Товариства. Ця важлива суспільна кампанія проходить в обстановці нового піднесення творчої активності мас, яке викликане рішеннями XXIV з'їзду КПРС і наступними Постановами Центрального Комітету партії, і демонструє всезростаючу роль первинних організацій в житті колективів.

Курс партії на всемірне розгортання і удосконалення соціалістичної демократії, розвиток активності трудящих мас знайшов яскраве відображення також у діяльності первинних організацій відділів УТОГ. Два роки, які відділяють нас від останніх звітів і виборів, показали, що ці основні ланки Товариства провели велику організаційну і виховну роботу по виконанню поставлених завдань, нагромадили певний досвід, форми і методи керівництва. Маючи цей досвід, члени УТОГ здійснюють право участі в галузі економіки, господарського й культурного будівництва, в управлінні справами Товариства.

Прикладом можуть служити первинні організації Артемівського, Донецького, Львівського № 1, Полтавського № 2 та інших УВП. Своєю активною діяльністю вони допомагають партійним і профспілковим організаціям, адміністрації у виконанні народно-господарських планів і завдань. Значно зміцнили, збагатились передовим досвідом, активізували свою діяльність багато виробничих організацій УТОГ на підприємствах державної промисловості та сільських районах. Виріс їх авторитет у масах, вплив на всі сторони життя і виробничі справи колективів, більш конкретною стала

участь в ідейно-виховній та в культурно-освітній роботі.

Первинні організації та відділи Товариства — велика сила. Але для того, щоб вона завжди діяла активно, проявляла ініціативу, виступала проти недоліків, порушників трудової дисципліни і громадського порядку, — необхідне по-вськденне керівництво з боку низових і обласних відділів.

Ось саме про це повинна йти мова на звітно-виборних зборах, конференціях, на яких потрібно конкретно вести мову про те, як голова, бюро первинних організацій виконують свої статутні обов'язки, як вирішують повсякденні завдання, в які конкретні справи перетворились прийняті на минулих звітних зборах рішення, критичні зауваження і пропозиції, які висловили члени УТОГ.

Особливе місце у звітних доповідях повинні зайняти питання, зв'язані з практичним виконанням Постанов ЦК КПРС «Про даліше поліпшення організації соціалістичного змагання», «Про поліпшення економічної освіти трудящих». В цих важливих політичних документах розвинуті і конкретизовані ідеї і вказівки XXIV з'їзду партії, поставлені ним завдання, визначені шляхи по їх здійсненню.

Досвід показує, як важливо забезпечити на звітно-виборних зборах і конференціях широке і ділове обговорення доповідей, високий рівень критики і самокритики. Потрібно погурбуватися про те, щоб своєчасно повідомити членів УТОГ про час і місце зборів, про порядок денний. Нехай учасники зборів висловлять високі вимоги до тих, кому вони довірили здійснювати колективний наказ, оцінять по заслузі успіхи, вкажуть на недоліки, дадуть ділові накази пово-вбранним товаришам.

До складу новообраних правління відділів та бюро первинних організацій потрібно обрати авторитетних товаришів, передовиків виробництва, людей, які беруть активну участь у громадському

житті і які вміють проводити в життя прийняті рішення, відстоювати інтереси членів Товариства.

Дуже важливо обрати головами і членами бюро людей, гідних займати цей громадський пост, політично досвідчених, принципових, бойових організаторів мас. Для цього потрібно завчасно продумати склад виборних органів. Успіх звітних зборів і конференцій у великій мірі буде залежати від змісту і цілеспрямованості доповідей, від того, які конкретні завдання будуть в них поставлені.

Особливо уважно і серйозно треба продумати рішення звітно-виборних зборів і конференцій. Рішення — документ колективу. На основі аналізу роботи за минулий період, досягнень і недоліків потрібно накреслити конкретні завдання, показати шляхи, якими потрібно йти, щоб їх вирішити.

Досвід минулих звітно-виборних зборів і конференцій показує, що не скрізь такі рішення були прийняті. Багато було питань конкретних, нежиттєвих. Подекуди доповіді та рішення готувались наспіх, що справу пустили на самоплив. Завчасно не приступили до підбору уповноважених, не проінструктували їх. Все це призвело до того, що подекуди звіти носили загальний характер, без глибокого аналізу справ. Всі ці недоліки потрібно тепер врахувати і зробити все, щоб звітно-виборні збори та конференції пройшли на високому ідейному рівні, при активній участі членів УТОГ.

Одразу ж після звітних зборів потрібно розробити конкретні заходи по виконанню пропозицій і критичних зауважень учасників зборів і конференцій.

Здійснення великих і складних завдань, які накреслив XXIV з'їзд КПРС, вимагає дальшого посилення діяльності всіх ланок Товариства. Обласні відділи УТОГ повинні жити всіх заходів, щоб забезпечити високий рівень звітно-виборних зборів і конференцій.

роду, гвардієць, артилерійський розвідник Микола Мокрий. Тільки за один день він виявив 12 кулеметних точок, чотири спостережних пункти, три міномети й одну батарею противника, що були знищені вогнем наших батарей. 17 жовтня 1943 року на грудях гвардійця поруч з медалями «За відвагу», «За бойові заслуги» і за «За оборону Сталінграда» засяяли Золота Зірка Героя Радянського Союзу й орден Леніна, які вручили йому у госпиталі. 6 квітня 1944 року в районі села Золотники Тернопільської області Герой Радянського Союзу М. Мокрий загинув у єдиноборстві з фашистськими «тиграми». Наказом міністра оборони комуніст М. Мокрий навічно занесений у списки Н-ської гвардійської частини.

Минуло понад чверть віку після закінчення Великої Вітчизняної війни, але в світі до цього часу неспокоїно. Щоб захистити творчі пращі наших людей, Комуністична партія, проявляючи турботу про зміцнення обороноздатності нашої країни, в гранично короткий строк здійснила воїстину революційні перетворення Збройних Сил. Найбільш суттєвим вираженням цих перетворень стало створення ракетних військ стратегічного призначення.

К. ІВАНОВ.

П'ятирічку — достроково!

Включившись у всенародне змагання за дострокове виконання виробничих завдань першого року п'ятирічки, робітники Ровенського УВП нагортають темпи випуску меблів.

Окремі трудівники напередодні свята Великого Жовтня відрпортували про дострокове виконання плану першого року п'ятирічки. Серед них — верстатник Володимир Павлович Матвійчук, фарбувальниця Катерина Степанівна Біднюк, шліфувальниця Марія Петрівна Куликович та інші.

Систематично виконуючи по півтори норми за зміну, вони працюють з випередженням часу і вже сьогодні випускають продукцію в рахунок лютого — березня та травня 1972 року.

Н. НАСЕКІНА.

Голова місцевому Ровенського УВП.

В РАХУНОК 1972...

У електроарматурному цеху і, загалом, на Донецькому учбово-виробничому підприємстві добре відоме ім'я однієї з кращих штампувальниць УВП Марії Дмитрівни Монакової.

Спеціаліст найвищого розряду — таку оцінку нелегко завоювати у змаганнях товаришів по праці. Це і досконале знання своєї справи, що приходить тільки з досвідом, і вміння мобілізувати всі наявні резерви на робочому місці, щоб не витратити дорогих хвилин, доцільно організувати свою роботу. Саме такою доброю славою і користується у колективі Марія Дмитрівна.

Треба сказати, що М. Монакова повністю володіє всіма цими якостями. Бо хіба інакше змогла б вона кожного дня значно перевищувати виробничі завдання? Багато сил доклала трудівниця і для освоєння нової продукції — магніт-

ного пускача ПМЕ-111. Нелегко було спершу, але наполегливість і досвід перемогли.

Передова штампувальниця вже завершила особистий виробничий план першого року дев'ятої п'ятирічки і виготовляє продукцію в рахунок 1972 року. Сьогодні її трудовий почерк наслідують багато виробничників підприємства. Щоб стати справжніми майстрами своєї справи, ідуть до М. Монакової молоді робітники і вона щедро ділиться багатим досвідом.

Найчасливішими у своєму житті Марія Дмитрівна вважає день, коли їй в урочистій обстановці вручили червону книжечку ударника комуністичної праці.

В даний час трудівниця показує приклад самовідданого ставлення до дорученої справи на трудовій вахті на честь Дня Конституції Радянського Союзу.

НАРОЩУЮТЬ ВИПУСК

Продукція Львівського учбово-виробничого підприємства № 1 — верхні чоловічі сорочки — користується великим попитом у по-

купців. Прагнучи задовольнити їх потреби, колектив підприємства нарощує випуск швейних виробів.

Так, за десять місяців нинішнього року, у порівнянні з відповідним періодом минулого року, трудівники підприємства збільшили випуск продукції на 135 тисяч карбованців.

Темпи випуску продукції, досягнуті в переджовтневому соціалістичному змаганні, швейники УВП-1 прагнуть закріпити і підвищити, щоб достроково виконати виробничі завдання першого року п'ятирічки.

Найвищих трудових показників домоглися в своїй роботі трудівники бригади, яку очолює майстер А. П. Вовилук. П'ятнадцятого листопада цей колектив завершив виробничий план одинадцяти місяців по всіх техніко-економічних показниках.

Наприклад, план по сортності виробів перевищав на 1,3 процента. З першого пред'явлення у відділ технічного контролю здано 99,2 процента випущених виробів. План по продуктивності праці колектив виконав на 105,5 процента. У досягнення цих успіхів вагомий внесок зробили швей Любова Шіпербок, Марія Сіренко, прасувальниця Лариса Алфімова, крейдувальник Теодор Луцук та багато інших.

Б. ПЕТРЕНКО.

ВОГНЕВА МІЦЬ КРАЇНИ РАД

Вчора радянські люди урочисто відзначили День ракетних військ і артилерії.

На учбово-виробничих підприємствах та організаціях Товариства агітатори провели бесіди про героїчні діла воїнів — артилеристів, що вписали немало чудових сторінок у літопис славних перемог Збройних Сил СРСР.

Біля коліски радянської артилерії стояла Комуністична партія. Багато ленинських документів, зокрема військове листування, свідчать про те, яку увагу приділяв В. І. Ленін становленню нашої артилерії, підготовці для неї червоних командирів. Вождь революції неодноразово підкреслював, що без техніки, без уміння користуватися нею, перемогти не можна. В 1918 році під керівництвом В. І. Леніна було розроблено план розгортання військ, яким передбачалося до січня 1919 року мати 47 стрілецьких дивізій, укомплектованих п'ятьма з половиною тисячами гармат. Володимир Ілліч вказував на необхідність терміново приступити до розробки і випуску нових артилерійських комплексів і приладів управління вогнем.

У січні 1932 року Червона Армія вже нараховувала 14 тисяч гармат, а до 1939 року загальна кількість

артилерійських гармат усіх видів збільшилася до 56 тисяч.

Свою зрілість і величезну вогневу міць Радянська артилерія яскраво продемонструвала на полях битв у роки Великої Вітчизняної війни. Особливо пам'ятним для артилеристів був день 19 листопада 1942 року. У цей день радянські війська перейшли у контрнаступ під Сталінградом, сповістивши світові про початок безприкладної в історії битви, що стала поворотним моментом у ході другої світової війни. У цій грандіозній за розміхом і масштабами битві роль артилерії — «бога війни» — величезна.

На всіх фронтах «боги війни» до кінця виконували свій військовий обов'язок. Народ ніколи не забуде подвигу артилеристів.

Надзвичайну мужність і розуміння військового обов'язку проявив вірний син українського на-

Чергова в учительській Київського технікуму легкої промисловості, дізнавшись про мету його візиту, лиш на мить глянула у розклад лекцій і сказала:

— Рекомендую групу Ш-55. Це на третьому поверсі.

Черговий підвів мене до дверей і постукав. Мені відкрила класний керівник групи і перекладач Лідія Федорівна Бублик. Вона гостинно запросила посидіти за партою, послухати.

Йшло заняття: «Організація та планування швейного виробниц-

ва». Викладач Людмила Миколаївна Ломовицька читала майбутнім технологам-швейникам лекцію про правильне застосування і розробку на промислових підприємствах різноманітних форм оплати за працю. Молодші командири швейного виробництва, а такими вони і будуть по закінченні навчання, крім технології розкroю тканин і пошиття виробу, повинні знати порядок нарахування заробітної плати працюючим, залежно від кількості та якості праці, яку вони вносять у громадське виробництво.

Після занять група зібралася на літературний диспут. Зомісячили комсомольці на своїх зборах обговорюють та діляться враженнями про книги, у яких розповідається про героїчну діяльність визначних діячів та революціонерів нашої країни.

Цього разу тема літературного диспуту йшла під назвою: «Згадаймо тих, хто легендою овіяний». Відповідальна за проведення політінформації у групі Галя Яценко, першою почала диспут і розповіла присутнім про щойно прочитану книгу Героя Радянського Союзу В. Зайцева «За Волю для нас землі нема». Комсорг групи Ніна Васюк прочитала кореспонденцію з «Комсомолки», де розповідалося про мужнього захисника Севастополя у минулу війну-капітана Мошенського Сергія, і про дружинника П. Михеєва, який загинув у нерівній боротьбі з правопорушниками.

По закінченні я поцікавився успішністю групи.

— До Дня народження Ленінського комсомолу ми рапортували про свої успіхи. Можемо похвалитися, — і Лідія Федорівна поділилася мені класний журнал. Розгорнувши його, я побачив ясну розсіп п'ятірок і четвірок.

— А під час проведення практики ми завоювали перше місце

і нашої групи вручили перехідний вимпел швейного відділення.

У День міжнародного свята студентів група Ш-55 разом з іншими студентами Радянського Союзу шле свій братній інтернаціональний привіт студентам зарубіжних країн.

На фото: (ліворуч) — відмінниця групи Галина Зикова, яка доводить біля класної дошки формулу нарахування заробітної плати робітникам, та викладач Людмила Миколаївна Ломовицька. Праворуч — Галя Яценко відкриває літературний диспут. Вгорі — керівництво групи (зліва направо) — комсорг групи Ніна Васюк, Лідія Федорівна Бублик і профорг групи Вікторія Удод підводять підсумки про успішність групи Ш-55.

Текст і фото І. ЩЕРБАНЮКА.

ВИМАГАЄ ЖИТТЯ

У ПРАКТИЦІ роботи клубів та будинків культури нашого Товариства великого значення надається виробничій пропаганді. Це особливо важливо в умовах нової системи планування і економічного стимулювання.

Перегляньте журнал обліку проведених заходів, плани роботи Полтавського Будинку культури на наступні місяці. Тут — культурні походи і огляди нових книг, мімічні перекази і літературні вечори, вивчення постанов ЦК КПРС і матеріалів XXIV з'їзду партії, лекції на моральні, юридичні, краєзнавчі та інші теми, вечори запитань і відповідей, зустрічі з героями громадянської та Великої Вітчизняної воєн. Особливо символічні в наш час повсякденної боротьби за мир, за зміцнення дружби між народами, бесіди «Дружба народів СРСР» та «Рада економічної взаємодопомоги». Велику увагу працівники будинку культури приділяють вивченню біографії В. І. Леніна та його ідейної спадщини. На перший погляд, піби все гаразд, але...

Увагу відвідувача привертає красиво оформлений, великий за об'ємом стенд — «Спортивне життя колективу фізкультурників Полтавського Будинку культури». В порівнянні з ним стенд «Честь і слава праці», про кращих людей учбово-виробничих підприємств Полтави та державних підприємств області, губиться. Це й не дивно. Не ті кольори, маленькі фото. Ще більш сірені стенди «Кращі люди села» та «Слава праці». Останній, згаданий, висить в напівтемному коридорі, у закутку. Точно в такому ж стані і стенд «Вони випереджають час».

Складається враження, що зроблені вони для звіту, щоб відбутися чергу, без смаку і нагнення. Що не так, підтверджує оригінальний стенд «Ті, що йдуть попереду». Він розповідає про майстра Полтавського УВП-2 Ю. Верещака, відмінного вихователя і майстра спорту. Працівники будинку культури не позбавлені вміння творчо підійти до вирішення якоїсь проблеми, але, на жаль, на перше місце вони поставили спорт і майже зовсім забули про виробничу пропаганду. Ви не знайдете, наприклад, жодної діаграми чи стенду, де б розповідалося про розвиток Полтавських УВП в новій п'ятирічці, про виконання колективними підприємствами виробничих планів.

Раз, рідко двічі на місяць, плануються розповіді, бесіди, лекції про рубежі дев'ятої п'ятиріччя. Та лише двічі мова йшла про перспективи розвитку Полтавського УВП, інші ж мали загальний характер. Можна твердити, що зовсім відсутня така цікава і змістовна форма роботи, як зустрічі з передовиками учбово-виробничих підприємств. Бо ті дві зустрічі, які були проведені за десять місяців, сприймаються як випадкові.

Взагалі зв'язки будинку культури з підприємствами УТОГ Полтави дуже й дуже незначні. І тут треба зробити закид керівникам підприємств, місцевим та першочинним організаціям УТОГ. Дивну й незрозумілу позицію зайняли вони щодо будинку культури. Інакше й не можна сказати, бо представники підприємств бувають у будинку культури раз чи двічі на рік.

Ще одна дивна тенденція. Переважна більшість активістів будинку культури — трудівники УВП-2. Закономірно, що зв'язки між будинком культури і УВП-2 тісніші, ніж з УВП-1, але й вони могли б бути кращими. Нам здається, що це повинно послужити тривожним сигналом для керівників учбово-виробничих підприємств Полтави. Адже колектив будинку культури покликаний зробити все можливе для мобілізації глухих трудівників на виконання рішень XXIV з'їзду КПРС та виробничих планів дев'ятої п'ятиріччя. Зрозуміло, що підприємства і будинки культури повинні працювати в тісній співдружності, розширювати і зміцнювати взаємозв'язки, допомагати одне одному у виконанні цього важливого завдання.

Потрібно розпочати широку пропаганду економічних знань, передових методів роботи. Підібрати кадри агітаторів, лекторів з числа інженерно-технічних працівників УВП, розробити тематику лекцій, доповідей, бесід. Систематично влаштовувати виставки економічної й технічної літератури. Треба організовувати вечори зустрічей з ударниками комуністичної праці, вечори-рапорти, присвячені трудовим успіхам колективів учбово-виробничих підприємств Полтави, вечори по обміну передовим досвідом праці тощо. Оригінально оформити стенди, фотомонтажі про передовиків підприємств, про людей, які в роботі випереджають час.

Добре слово про тих, хто йде попереду, викликає почуття гордості за успіхи товаришів, сприяє підвищенню продуктивності праці, вихованню комуністичного ставлення до дорученої справи.

В. ГЛУЩЕНКО.

ДОБРИЙ ПОЧАТОК

До цієї поїздки учні Одеської спецшколи-інтернату № 97 готувалися заздалегідь. Прасували та підганяли спортивну форму, накреслювали тактичні плани спортивних баталій. Ще б пак, адже їх чекали друзі з Тираспольської спецшколи-інтернату для слабодушних дітей, що в Молдавії.

І ось довгожданий день. Після теплої зустрічі почалася змагання. Поединки за тенісним столом закінчилися вничю — 3:3. А напружена боротьба на волейбольному майданчику принесла перемогу гостям. З рахунком 3:0 на користь одеситів закінчився футбольний матч.

Після змагань була проведена святкова лінійка, на якій гостям з Одеси вручили почесну грамоту, пам'ятний сувенір та подарунок.

Л. ЧЕПУРЕНКО.

РАДЯТЬСЯ ПЕРЕДОВИКИ

Нещодавно в Івано-Франківську відбулася обласна нарада передовиків виробництва і ударників комуністичної праці. В її роботі взяли участь понад сто кращих представників робітничої гвардії учбово-виробничого підприємства та компактних груп. Учасники наради заслухали доповідь: «Ленінські принципи соціалістичного змагання».

Потім передовики виробництва розповіли про свої трудові подвиги на честь 50-річчя Союзу

Радянських Соціалістичних Республік, а також поділилися досвідом своєї роботи.

Учасники наради тепло зустріли виступи орденосців — швеї Івано-Франківського УВП М. Д. Кирichenko та наладчика Коломийської взуттєвої фабрики, майстра «Золоті руки» М. М. Шпака.

Учасники наради прийняли звернення до всіх глухих трудівників із закликом — зустріти 50-річчя Союзу РСР новими трудовими успіхами в своїй роботі.

М. ХОХУЛІН.

Наша Тамара

Тамара Дубовик, тендітна і зовсім юна дівчина, всього рік працює перекладачем у Кременчуцькому клубі глухих. Її відразу ж полюбили за товарищескість, за те, що ніколи не залишається байдужою до чужої біди, за старанність, сумлінність у роботі.

Більше зробити, більше допомогти, щоб кожен член УТОГ був задоволений — такий девіз інструктора-перекладача.

До комсомолки тягнеться молодість. І це й не дивно, бо вона невгамовний витівник, завжди горить молодечим запалом і запалює ним товаришів.

О. ЧОРНОБАЙ.

Полтавська обл.

ДРУГИЙ ОРДЕН ЗА ПРАЦЮ

Красиве і багате нині село Вищі Луб'янки, що на Тернопільщині. Чудові будинки під шифером та залізом, двоповерхова школа, впорядковане колективне господарство, прекрасні дороги... Понад двадцять мешканців села здобули медичну освіту, сорок вісім стали вчителями, є тридцять шість агрономів, двісті двадцять п'ять колгоспників мають середню освіту і триста сорок вісім — восьмипічну. В кожній сім'ї є радіо, а сто сімдесят три сім'ї мають телевізори, тридцять шість колгоспників придбали мотоцикли, а десять — автомашини різних марок. З кожним днем колгосп стає багатшим. І не тому, що люди тут роблять, справжні майстри високих врожайів.

Живе тут і член УТОГ, бригадир ріллянчої бригади Євстафій Іванович Станіш. Ось уже 17 років носить він мандат депутата сільської Ради, одночасно він — активний член бюро районної організації УТОГ.

За ударну працю, за успіхи, досягнуті бригадою в 1967 році, його нагороджено орденом Леніна.

У волоні п'ятиріччя бригада досить не винних врожайів. І за досягнуті успіхи бригадир її, Євстафій Іванович Станіш удостоєний другої високої урядової нагороди — ордена Жовтневої революції.

М. КОННОВ.

СЛОВО ПАРТІЇ НАДИХАЄ

організацій на якісно вищому рівні.

Глибоко усвідомлюючи це і переконуючись на практиці у вірності ленінського курсу партії на розвиток економіки у будівництві комуністичного суспільства, першочинна партійна організація Житомирського УВП гаряче схвалила рішення червневого Пленуму ЦК КП України. Партійні збори, які відбулися незадовго після опублікування в пресі матеріалів Пленуму, по-діловому обговорили роботу комуністів підприємства у перетворенні рішень партійних з'їздів у життя і накреслили цілий ряд першочергових завдань на найближчий час.

Після цих зборів комуністи УВП значно поживили свою ідейно-виховну роботу. Разом з непартійним активом вони спрямовують свої зусилля на вирішення найголовніших завдань дня: підвищення

продуктивності праці, поліпшення якості виробленої продукції, економії сировини, матеріалів, електроенергії тощо. Великого значення комуністи надають розвитку соціалістичного змагання, поліпшенню організації праці на кожному робочому місці і технічному переозброєнню підприємства, повною мірою виробничі дільниці ісаєм, більш продуктивним устаткуванням, а також вдосконалюючи старе обладнання. До цієї справи залучається широкий націоналізаторський актив, весь інженерно-технічний персонал.

Сумлінно ставляться до виконання доручень комуністи Тверська, Фешенко, Блажков, Чертков, Гринберг, Ланцман, Степанков, та інші. В результаті наполегливої організуючої роботи комуністів, ударної праці всіх трудівників, підприємство значно перевиконує виробничі завдання першого року

ЗАПАЛЮЮЧИЙ ПРИКЛАД

ГОЛОВНЕ у виробничій діяльності кожного підприємства — вміння організувати роботу, згуртувати колектив, щоб зусилля кожного влилися в єдине русло. Тільки тоді успіх буде не періодичними удачами, а сталим результатом. В кожному колективі є те робітниче ядро, навкруги якого гуртуються, на кого рівняються, з кого беруть приклад. Таким ядром на Полтавському УВП-2 є досить чисельний загін ветеранів. На підприємстві працюють більше 120 чоловік і 53 з них — більше десяти років.

не невгамовне прагнення до вдосконалення майстерності. Саме воно і вивело трудівників в число кращих спеціалістів УВП. Згодом і Борис Кирилович вже став передавати свій досвід молодим. Працюють в одній бригаді з своїм вчителем Валерій Самарін та Василь Гребенюк. І норми перевищують, і якість виробів відмінна, а ні-ні та й підійдуть до Б. Кузнецова з запитанням. Знають, завжди допоможе. Ганну Назарівну Чайку добре знає кожен член УТОГ м. Полтави. Робота перекладача сповнена

єсть, він зріс до висококваліфікованого майстра. Йому в числі перших присвоєно високе звання ударника комуністичної праці. Миколі Борисовичу, так шанобливо звуть тепер М. Шейку на УВП, будь-яка ковальська робота, навіть найскладніша, по плечу. Він виконує багато технологічних операцій — від виготовлення оправок для різців до клямків до замків. Ще одна характерна риса. Виробничника хвилювало те, що коли він іде у відпустку, на його місце потрібно було запрошувати сторонню людину. Микола Борисович вирішив передати свій досвід комусь з виробничників УВП і навчив ковальській справі слюсаря М. Курочку.

Виробниче життя підприємства вже давно так тісно переплелось з особистим, що навіть при бажанні Федір Харитонович Кривуля, заступник директора по навчально-виховній роботі, не зміг би їх розмежувати. Для тих, хто знає його, це не здається дивним. Двадцять чотири роки на УВП — це ціле життя, сповнене тривог і надій, сумнівів і перемог. Ні, він конкретно не створює своїми руками матеріальних цінностей, але в кожному виробі, який виходить за ворота УВП, є частка його самовідданої діяльності. А хіба не вагомий показник роботи заступника директора те, що 71 виробничник з тих, що працюють на УВП, закінчили на підприємстві курс виробничого навчання. Виховання робітничої зміни — це зведення підмурівку майбутніх трудових успіхів. Федір Харитонович добирається на цій благородній ниві все кращих успіхів.

Микола Петрович Олешко працює на УВП токарем. Вважався хорошим майстром. Декілька років тому підприємство почало освоєння нової продукції і зіткнулося з труднощами — не було спеціаліста — фрезерувальника. М. Олешко за короткий час освоїв цю професію та так і залишився фрезерувальником. Як працює? У відповідь наведемо один факт. М. Олешко виготовляє продукцію в рахунок другого року дев'ятої п'ятирічки.

І так трудиться кожен ветеран. Це їм треба завдячувати тим, що Полтавське УВП-2 постійно перевищує виробничі плани, не знає зривів, веде успішну роботу по освоєнню нової продукції.

В. МАРЧУК.

До 30-річчя битви під Москвою

ЇХ БУЛО 28...

У листопаді дні 1941 року гітлерівці розпочали другий, як вони галасували, «останній і вирішальний наступ на Москву». В бій було кинуто понад 50 дивізій, в тому числі 20 танкових і механізованих. Наступ почався з півночі — на Клині і Солнечногорськ, з півдня — на Тулу і Каширу, з заходу — через Істру і Нарофомінськ. Розрахунок був такий: одночасними потужними ударами з трьох боків добитися швидкого розгрому радянських військ, що діяли на московському напрямі і оволодіти столицею нашої Батьківщини.

Але цим підступним намірам ворога не судилося збутись. Гітлерівське командування, створивши подвійну, а в танках потрібну перевагу в силах, не врахувало головного: високого морального духу героїчних захисників Москви.

Особливо хоробро і мужньо билася на підмосковній землі 316-а стрілецька дивізія під командуванням генерала І. В. Панфілова. Ще в середині жовтня вона відзначилась у боях під Волоколамськом. Протягом шести днів панфіловці підбили 80 танків, знищили кілька сотень гітлерівців. Усі намагання ворога оволодіти цим районом і прорватися до Москви по найкоротшому напрямку були відбиті.

16 листопада, коли фашистські загарики знову перейшли в наступ, дивізія генерала Панфілова прикривала Волоколамське шосе. Самовіддано захищали свій рубіж відважні бійці. Одну за одною відбивали вони запеклі атаки танків і піхоти противника.

У той день біля залізничного роз'їзду Дубосеково 28 воїнів-панфіловців на чолі з політруком Василем Клочковим здійснили безсмертний подвиг.

А було так. Віддалік показалося 20 ворожих танків. Вони йшли на позиції панфіловців. Політрук Клочков, який завжди вмів підбадьорити бійців і словом і особистим прикладом, сказав:

— Танків лише два десятки. На брата припадає менше від одного. Не так вже й страшно. Невже не подумаємо?

Зав'язався нерівний кровопролитний бій. Один за одним падали скошені кулями і снарядами захисники столиці. Та й ворог зазнавав великих втрат. Вже пали 14 броньованих машин, підбитих і підпалених протитанковими рушницями, зв'язками гранат, пляшками з горючою сумішшю. Бій тривав більш як чотири години, але фашисти не змогли прорватися через рубіж, що його боронови панфіловці.

У димці прискерку показався другий ешелон ворожих танків. 30 машин налічили Клочки. Сумніву не було — вони йшли до залізничного роз'їзду до окопів сміливців. Та й на цей раз герої не піддалися. Надихаючи їх, Клочки гукнув:

— Тридцять танків, мої бойові друзі! Доведеться, мабуть, усім нам загинути. Росія велика, а відступати нема куди, позаду — Москва...

Панфіловці вмирили, але не здавалися. Гвардійці не відступили, билися до останнього патрона, до останньої гранати, до останнього подиху. Ворожі танки і на цей раз не пройшли через рубіж.

Майже всі воїни цього героїчного підрозділу загинули. Поліг смертю хоробрих і політрук Клочки. Він посмертно удостоєний звання Героя Радянського Союзу і навечно внесений до списків рідної частини.

Захисники Москви спинили ворога, виснажили його сили, примусили гітлерівське командування витратити всі свої резерви. Радянські воїни витримали біля стін столиці велетенську щодо розмаху і напруження оборонну битву, а потім перейшли в рішучий контр-наступ.

25 листопада 1941 року Радінформбюро повідомило: «Багатомільйонний радянський народ і його Червона Армія завершать війну тільки повним розгромом ворога. Цей розгром ворога має початися під Москвою».

Так воно і було.

Г. СЕМЕНОВ.

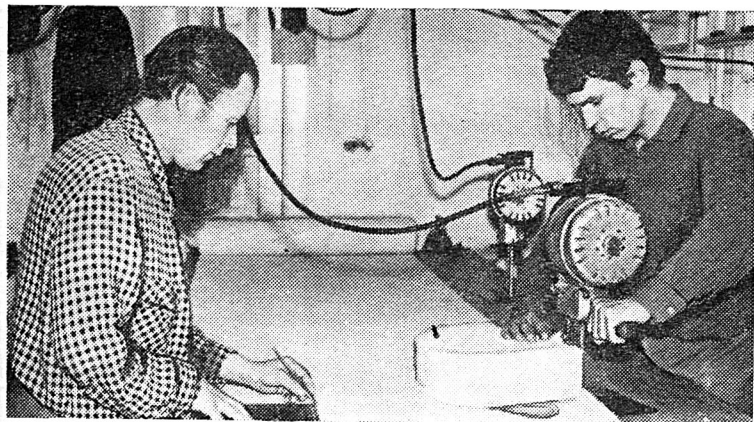
На фото: Б. Кузнецов та молоді робітники В. Гребенюк (зліва) і В. Самарін.

Ветерани завжди в центрі виробничого і громадського життя колективу. Вони працюють на різних ділянках виробництва і всюди — приклад самовідданого ставлення до своїх обов'язків. Більшість ветеранів уже виконали виробничий план першого року дев'ятої п'ятирічки. Сьогодні ми хочемо розповісти про деяких з них.

У 1960 році прийшов на УВП Борис Кирилович Кузнецов. Закінчив курс виробничого навчання і став працювати слюсарем-складальником. З перших же місяців перевищує виробничі норми, постійно добає про поліпшення якості продукції. Для нього характер-

повсякденними копітками турботами. Не зможе працювати перекладачем людина, яка не любить своєї професії, яку не хвилюють тривоги інших, яка не сприймає радість товариша як свою особисту. Ганна Назарівна працює... І працює ось уже двадцять другий рік. І коли б записати всі подяки, які адресувалися їй, вийшов би товстезний зшиток.

Юнаком прийшов на Полтавське УВП-2 Микола Шейко. Поставили його учнем до ковалів. І треба сказати, що цей, по суті випадковий, вибір був дуже вдалим. Це яскраво підтверджує його виробничу діяльність. Учень, молотобо-

На фото: крейдувальники-закрійники Новоград-Волинської швейної дільниці Житомирського УВП В. І. ІВАНЧЕНКО (ліворуч), С. А. КЛЮЦЬ за роботою.

дев'ятої п'ятирічки. Про це красномовно свідчать такі факти: тільки за 10 місяців випущено валової продукції понад план на суму 137,5 тисячі карбованців. Порівняно з відповідним періодом минулого року випуск збільшився на 134,5 тисячі карбованців. При цьому десятимісячний план по обсягу реалізованої продукції виконано на 102,9 процента, або понад план реалізовано її на суму 90 тисяч карбованців.

Дев'ятимісячний план по балансовому прибутку виконано на 127,8 процента. Понадплановий прибуток становить 152 тисячі карбованців. Загальна рентабельність за 9 місяців становить +17,8 пункта. Витрати на один карбованець товарної продукції знизились за цей час порівняно з відповідним періодом минулого року на 2,6 копійки, а продуктивність праці зросла на 5,6 процента. За рахунок раціонального витрачання електроенергії, збільшення випуску першосортної продукції, впровадження раціо-

налізаторських пропозицій, за рахунок раціональної розкладки тканин при крейдуванні їх тощо одержано економію в сумі 46,1 тисячі карбованців.

З випередженням часу, в рахунок 1972 року працюють В. А. Колесник, П. І. Андрійчук, О. І. Голпанюк, Р. Л. Нездільська, О. Л. Чет, Р. Л. Юкелюк та багато інших. По-ударному трудяться раціоналізатори Л. М. Куліш, А. Ф. Капуста, О. В. Степанчук, В. С. Ковальчук, Н. Ф. Ящук.

Все зростаючим трудовим піднесенням зустріли трудівники підприємства 54-у річницю Великого Жовтня. Після появи в пресі Постанови ЦК КПРС «Про подальше поліпшення організації соціалістичного змагання» комуністи провели широке роз'яснення цього важливого документу партії. І як результат їхньої роботи — загальні збори трудівників, що недавно відбулися. На цих зборах виробничники переглянули соціалістичні зобов'язання колективу на 1971 рік і, зваживши свої можливості,

вирішили виробити валової і товарної продукції на 80 тисяч карбованців більше, ніж зобов'язувались на початку року, одночасно збільшивши і реалізацію товарної продукції на 40 тисяч карбованців. При цьому передбачається перевищення взятих на початку року зобов'язань по одержанню прибутків на суму 50 тисяч карбованців. Раніше колектив зобов'язувався виконати виробничий план першого року п'ятирічки 25 грудня. Останні збори вирішили скоротити строк виконання ще на 5 днів.

Слід сказати, що цього року колектив Житомирського УВП трудиться в досить складних умовах, пов'язаних з добувочним новим виробничим корпусом. У зв'язку з цим він тимчасово позбувся чималої виробничої площі, яка була у старому приміщенні, і на території якої тепер будується цей корпус. Успіхи, яких досягається підприємством, — це, безумовно, велика заслуга всього колективу.

А. БАРТКО.

ТАКА У НАС ТРАДИЦІЯ

Обідня перерва. На подвір'ї підприємства зібрався гурт виробничників. Виразно жестикулюючи, пересміюючись, вони про щось жваво розмовляли.

— Дівчата, — звернувся до жінок майстер дільниці Борис Йосипович Клеєр, — заходьмо в цех.

— Що, збори? — поцікавився хтось.

— Ні, не збори, — відповіла за майстра перекладач, яка підійшла з букетом гвоздик. — Сьогодні у Василя Івановича Іванченка день народження. Привітаємо його...

Звісно, приміщення цеху зовсім не пристосоване для таких урочистих хвилин. Але саме це і створю-

вало дружню, доброзичливу обстановку.

— Сьогодні нашому Василю Івановичу виповнюється 35 років, — сказав Борис Йосипович. — Я тут працюю ще мало, але вже встиг пересвідчитися, що Василь Іванович — хороша, щира людина, відмінний виробничник. Від усієї душі поздоровляю нашого ювіляра і бажаю йому великого людського щастя.

— Я прошу слова, — звернувся до колективу Наум Овсійович Більчинський, колишній майстер дільниці, тепер пенсіонер. — Пам'ятаючи, що у В. Іванченка сьогодні свято, я теж прийшов його поздоровити. Василь Іванович на моїх очах виріс у висококваліфікованого спеціаліста. Ми всі добре знаємо його як чудового майстра. Пальта і костюми, які він викроював і шив, завжди одержували високу оцінку замовників. А хто швидше за нього і сьогодні зможе пошити рукавиці? Хоч він ось уже декілька років працює закрійником. Золоті руки має Іванченко. Може відремонтувати будь-який верстат. Надаремно йому присвоєно і звання ударника комуністичної праці, і звання «Відмінник соціалістичного змагання УРСР», та й медаль «За доблесну працю» теж красномовно говорять про це. Я гадаю, що це — не остання його нагорода.

Наум Овсійович на мить замовк, а потім взяв із рук майстра квіти і продовжив:

— Мені доручено піднести Вам, Василю Івановичу, ось ці квіти. І я роблю це з великим задоволенням.

У цеху залунали дружні оплески. Потім виступали Н. Шпигель-

ман, Г. Пасльон, В. Андрійчук. І кожен говорив найтепліші слова про свого товариша. Бажали йому щастя, нових успіхів у роботі. Згадували й про те, що Василь Іванович — хороший сім'янин. Дочка в нього — відмінниця, вчиться в музичній школі. І сніок вже теж бере в руки скрипку.

Василь Іванович збентежений, стояв перед колективом, а його руки — сильні, робітничі — обережно тримали квіти. І видно було, що закрійник схвилюваний увагою товаришів. Вловивши паузу, він сказав:

— Я дуже вдячний вам всім за увагу, за побажання. Запевняю вас, що працюватиму ще краще. Впевнений, що до кінця року разом з Сергієм Ключком зекономлю щонайменше 500 метрів тканини.

Іванченко замовк. Хотів ще щось сказати, та лише махнув у відчай рукою і, закривши обличчя букетом, швидко вибіг з цеху.

— Добру справу робите, — звернувся я до Бориса Йосиповича.

— А це у нас така традиція — зустрічати день народження кожного трудівника спільно, колективом, — відповів він.

Б. АНАТОЛЕНКО.

НАШЕ ЖИТТЯ 3

20 листопада 1971 р.

СУВОРО ДОТРИМУВАТИСЬ ЖИТЛОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

НА XXIV з'їзді КПРС Л. І. Брежнев говорив: «Будь-які відступи від закону або його обхід, чим би вони не мотивувалися, нетерпимі».

В нашій республіці нормативним актом по розподілу житла серед трудящих є Постанова Ради Міністрів Української РСР і Української республіканської ради профспілок від 5 жовтня 1966 року.

Керівництво, профспілкові організації більшості підприємств Українського товариства глухих дотримуються згаданої Постанови. Облік громадян, які потребують житла, і розподіл житлової площі тут проводиться у відповідності з Положенням.

На переважній більшості підприємств заведено книгу обліку робітників і службовців, що потребують поліпшення житлових умов. Житлова площа розподіляється за спільним рішенням адміністрації і профспілкових комітетів з залученням широкого профспілкового активу.

Проте, на деяких учбово-виробничих підприємствах Товариства грубо порушуються «Положення про порядок розподілу житлової площі в Українській РСР», а на окремих УВП про існування цього Положення навіть не знають і прийом на квартирний облік та розподіл житлової площі проводять за власним розсудом.

Не завжди приймаються спільні рішення адміністрації і місцевому про зарахування на квартирний облік і розподіл житлової площі, не зазначається дата прийняття на облік, місце проживання, стаж роботи, склад сім'ї, підстави для взяття на облік, а у випадку відмови в прийомі на облік, причини її не зазначаються, що часто призводить до непорозуміння, а в ряді випадків і до зловживань.

На деяких підприємствах книги обліку ведуть не по встановленій формі, а подекуди її зовсім немає — облік ведеться за списками, або по журналу реєстрації надходження заяв.

Списки робітників і службовців, яких взято на облік для одержання житла, а також спільні рішення адміністрації і місцевому про надання житлової площі не вивішуються на видних місцях. Мають місце факти, коли адміністрація і місцевком беруть на облік громадян без попереднього обстеження їх житлових умов.

Заяви, що подають робітники й службовці для прийняття на облік, не підписуються всіма дорослими членами сім'ї. Такі факти призводять до непорозуміння при наданні житлової площі.

Грубим порушенням положення є те, що на квартирний облік приймаються особи без дотримання встановленого виконкомом обласних Рад депутатів трудящих і облпрофради мінімального розміру житлової площі, яка припадає на кожного члена сім'ї у даному місті чи населеному пункті. Керівники УВП і голови місцевого профспілок ряду підприємств Товариства не знають цих мінімальних розмірів і беруть на облік навіть тоді, коли на кожного члена сім'ї припадає по 10—12 кв. метрів, або осіб, що мешкають на 8—9-ому поверсі і бажають заміниги на 2—3 поверх — (Івано-Франківське, Вінницьке УВП).

Мають місце порушення житлового законодавства і при розподілі житлової площі. Іноді житло надається з порушенням черговості, або особам, які мають задовільні житлові умови, а також громадянам, які не перебувають на квартироному обліку. Зазначені недоліки є наслідком того, що значна частина місцевих комітетів профспілок не використовує повністю наданих їм прав по розподілу житлової площі. Місцевком миряться з порушеннями, що їх допускають господарські керівники, не проявляють належної принциповості у правильному вирішенні цих питань, а інколи самі порушують житлове законодавство.

Президія Центрального правління УТОГ розглянула питання: «Про дотримання житлового законодавства на підприємствах Товариства» і зобов'язала керівників підприємства прийняття на квартирний облік і розподіл житлової площі проводити у відповідності з діючим Положенням.

П. КУРКІН.
Юрист.

СЕМІНАР КУЛЬТПРАЦІВНИКІВ

Нещодавно в Одесі відбувся одиоденний обласний семінар культпрацівників закладів УТОГ, присвячений питанню пропаганди матеріалів XXIV з'їзду та XXIV з'їзду КП України.

Двадцять шість учасників семінару прослухали лекції «Завдання культзакладів області в світі рішень партійних з'їздів», «Виготовлення стендів, монтажів, вітрин за матеріалами з'їздів партії», «Організація шкіл комуністичної праці» та інші.

Лекції читали партійні працівники, а також працівники обласного будинку народної творчості та облвідділу УТОГ.

Ю. ГЕР.

На „вогник“

Команди в спортивних костюмах з емблемами «Динамо» та «Спартак» вишукувались на сцені галу. За окремим столиком розташувалась суддівська колегія, до складу якої ввійшли кращі виробничники Марія Горечка, Поліна Троцькавець та інструктор Радислав Крижов. Болельники розділились на дві групи: одна за команду «Динамо», інша за команду «Спартак». Так розпочався вечір у спортивному КВК, який організували активісти Ровенського клубу глухих.

Ведуча, Ніна Насекіна, звертається до обох команд із запитаннями, що стосуються футболу. Кращі, змистовні відповіді надійшли від динамівців. Рахунок стає 5:2 на їх користь.

На запитання про хокей більш ґрунтовні і оригінальні відповіді дали спартаківці. І рахунок став нічийним 8:8.

Потім учасники обох команд змагались у «футбольній естафеті» (потрібно було провести м'яч між фігурами). Грали в хокей, закидали м'яча в баскетбольний кошик, їздили на своєрідних лижах.

І ось настав час, коли судді оголосили підсумкові очки: 31:28 на користь «Спартак».

Кожна команда-переможниця одержав приз клубу веселих і кмітливих — дорожні шахи.

Вечір закінчився галадом команд-учасниць змагання, який супроводжувався гарячими оплесками болельників.

Ю. ГРОМАДЧЕНКО.

Цікава екскурсія

У м. Вінниці та його околицях багато історико-революційних місць, що становлять великий інтерес у трудівників Одеського УВП-2.

І ось з пасажирського поїзду Одеса—Київ у м. Вінниці зійшли 35 учасників екскурсії. Ознайомлення з містом почали під час автобусної оглядової екскурсії.

Учасники екскурсії відвідали та кож будинок-музей великого російського вченого Н. І. Пирогова, склеп, в якому забальзоване тіло вченого, а також музей видатного українського письменника Михайла Коцюбинського.

З великим задоволенням повернулися учасники екскурсії до рідної Одеси.

Г. ЮХИМЕНКО.

Не дивлячись на холодну погоду, глухі трудівники Дніпропетровська прийшли на стадіон «Металург». Тут відбулася товариська зустріч з футболу між командами глухих спортсменів Дніпропетровська і Кишинева.

Перший тайм закінчився з рахунком 1:0. В другому — дніпропетровець Василь Полюровський зрівняв рахунок. Кінцевий результат зустрічі — 1:1.

Ввечері молдавські гості взяли участь в «Голубому вогнику».

Р. ГОЛЬДМАН.

Протягом двох днів на спортивних майданчиках стадіону «Спартак» тривала боротьба за першість Київського облвідділу УТОГ з баскетболу. В ній брали участь п'ять жіночих і шість чоловічих команд.

Серед жіночих команд перші три місця, як і в минулому році, зайняли, відповідно, команди міськвідділу УТОГ, школи-інтернату № 6 та дослідно о підприємства. У чоловіків перемогла пер-

СПОРТИВНИЙ тиждень

ша команда дослідного підприємства, друге місце виборола збірна команда міськвідділу, третє—друга команда дослідного підприємства.

Добре провів змагання головний суддя В. Тарасенко, єдиний в Радянському Союзі глухий суддя республіканської категорії.

М. РИБАЛЬЧЕНКО.

На змаганнях з російських шашок на особисту першість Донецької облради ДСТ «Спартак», які нещодавно закінчилися, член УТОГ, робітник керамічного комбінату м. Слов'янська Геннадій Сугуров зайняв перше місце.

В змаганнях брали участь 18 чо-

ловік — один майстер спорту, шістнадцять кандидатів у майстри і першорозрядник. Склад, як бачите, досить сильний. Тим почесніша перемога Г. Сугурова.

Г. КОРОТКОВ.

Нещодавно відбулася товариська зустріч шахістів і шашкістів учбово-виробничих підприємств УТОС і УТОГ м. Чернівців.

Вперта боротьба закінчилась нічию — 3:3.

Зустріч послужила хорошим початком для розвитку дружніх зв'язків між колективами обох підприємств.

О. КУДАРЕНКО.

Чемпіон УТОГ з баскетболу 1971 року жіноча збірна команда Запорізького облвідділу УТОГ. (Фото вгорі).

Чемпіон УТОГ з баскетболу 1971 року збірна чоловіча команда Ворошиловградського облвідділу УТОГ. Фото Я. ПІШЛА.

З 30 жовтня по 4 листопада цього року в Житомирі проходили республіканські змагання команд УТОГ з баскетболу. В них взяли участь 12 чоловічих і 12 жіночих команд. В I групі виступали баскетболісти і баскетболістки Ворошиловграда та Києва, чоловічі команди Чернівців, Харкова, Миколаєва та Донецька, жіночі — Запоріжжя, Одеси, Львова та Полтави.

В II групі змагались чоловічі і жіночі команди Житомира та Криму, чоловічі команди Одеси, Запоріжжя, Вінниці і Львова, жіночі — Івано-Франківська, Донецька, Харкова та Миколаєва.

Найбільш напружена боротьба розгорілась між баскетболістами Ворошиловграда, Києва та Чернівців. В такій послідовності вони і зайняли призові місця в першій групі. В цій же групі переможцем стала жіноча команда Запоріжжя, друге місце вибороли одеситки, третє — киянки.

А ось переможці другої групи: чоловіки — Одеса, Житомир, Запоріжжя; жінки — Івано-Франківськ, Житомир, Донецьк.

Команди-призери нагороджені почесними грамотами та жетона-

ПЕРЕМОЖЦІ ВИЗНАЧЕНО

ми. Чемпіонам вручені перехідні кубки.

Команди, які зайняли перші два місця в другій групі, переходять до першої, а команди, які зайняли останні два місця в першій групі, переходять до другої.

Змагання показали, що команди взагалі добились значних успіхів в технічній і тактичній підготовці. Більшість з них омолодили свій склад, як, наприклад, команди Миколаєва і Криму. Нема сумніву, що в майбутньому вони зможуть показати красивий баскетбол. Слід зробити закид баскетболістам Полтави, які слабо підготувались до першості.

Слабким місцем майже всіх команд є загально-фізична підготовка. Слід більше уваги приділяти кросам, швидкісній витривалості баскетболістів, розученню нових комбінацій.

Хочеться сказати декілька теплих слів подяки на адресу керівників Житомирського облвідділу УТОГ, які багато зробили для підготовки й проведення змагань.

Тепер кращі гравці проходять учбово-тренувальний збір в Житомирі, готуючись до Всесоюзної першості, яка відбудеться в Свердловську наприкінці грудня.

В. РЯБЧУК.

Редактор О. БОРИМЧУК.

НАША АДРЕСА: 252005 м. Київ-5, вул. Червоноармійська, 74, тел. 67-38-43.

«Наша жизнь» — орган Центрального правління Українського общества глухих.

Київ, друк. УВП-3, зам. 1739—5238. 71 р.